

Pitekvarnten

Nr 1 MARS 2010

EN TIDNING FÖR ANSTÄLLDA I PITEÅ KOMMUN

Piteå Kommun

Katri Korpi

– en tjej som trivs med de fyra årstiderna **14**

Flytta sten eller bygga... **2**

Viktigt lyssna på barnen **4**

Kul med cookalong **12**

Pitekvarnten jubilerar **18**

INNEHÅLL

3

Alla kan bli bättre

4

Att höra på barnen

5

Linda spinner vidare

6

Småttingar testgrupp

7

Om inköpstrohet

8

I mina tankar

9

Hjälpredan Stina

10

Datom i skolmiljön

11

Alla ska förstå

12

Cookalong

14

Hon gillar årstiderna

17

Om Yrkesvux

18

Pitekvarten jubilerar

20

Delaktighet nyttig

22

Följ en smörgås...

23

Konsumentrutan

24

Ungas tankar

KOMMUN- CHEFEN

”Flytta sten eller bygga katedraler”

När jag skrev i Pitekvarten förra gången låg novembermörkrets svårmod som en våt filt över tillvaron. När jag nu tittar ut genom fönstret ser jag istället en gnistrande vit stadsfjärd. En oerhört vacker vintertavla som moder natur målat upp åt oss. Förutom naturskildringar kommer dessa rader att handla om stolthet.

Vi har under januari månad visat upp Piteå från sin allra bästa sida för hela Sverige. Skid-SM genomfördes på Vallsbergets fina anläggning med MVG i betyg, både idrottsligt, organisatoriskt och inte minst när det gäller att stärka varumärket Piteå. Detta visar på ett tydligt sätt vilka fantastiska resultat vi i Piteå kan uppnå när kommunen, ideella krafter och näringsliv samarbetar.

Just den här typen av samarbete kommer att vara oerhört viktigt när det gäller att möta den gemensamma utmaningen som den kommande generationsväxlingen innebär. Väl fungerande kommunal och övrig offentlig service, ett lönsamt och väl fungerande näringsliv och ett aktivt och rikt föreningsliv är varandras förutsättningar för ett framgångsrikt samhällsbyggande. Dessa kan inte fungera utan varandra.

Det kan därför inte understrykas nog mycket vilket viktigt arbete som utförs av alla oss som arbetar i Piteå kommun när det handlar om samhällsbyggande. Det är den känslan vi ska plocka fram och verkligen känna att i allt vi gör är näringsliv, pitebor, och brukare beroende av att vi producerar verksamhet på ett bra sätt för att orten ska utvecklas på ett bra sätt.

För att vi på ett framgångsrikt sätt ska klara den situation som uppstår när de stora årskullarna som går i pension ska ersättas av mindre årskullar måste alla arbetsgivare i Piteå vara attraktiva för att behålla befintliga medarbetare och för att locka nya.

Om vi verkligen ska vara attraktiva är det många delar som måste fungera och som vi behöver utveckla. Under de närmaste åren kommer stor del av kommunens utvecklingsarbete att handla om hur vi ska kunna bli än mer attraktiva som arbetsgivare. En underskattad, men som jag tycker, mycket viktig del för oss i Piteå kommun är att vi känner **stolthet** över att vi alla faktiskt är delaktiga i ”samhällsbygget Piteå”. Ett svårt och viktigt jobb och som vi utför på ett bra sätt. **Det gäller bara att vi i hela organisationen börjar inse detta och verkligen känna att vi inte bara flyttar sten, utan att vi faktiskt bygger katedraler.**

I Piteå kommun står vi nu inför möjligheten att påbörja arbetet med att underlätta generationsväxlingen. Vi har just nu, på grund av lågkonjunkturen, mycket hög ungdomsarbetslöshet i Piteå, samtidigt som vi vet att behovet av arbetskraft inom en 5-årsperiod kommer att vara stort. Det är oerhört viktigt att dessa ungdomar snabbt får fäste på arbetsmarknaden. Det kommer under 2010 att genomföras olika former av arbetsmarknadsinsatser för att dessa personer ska kunna påbörja sin etableringsfas i arbetslivet.

Det kommer naturligtvis att krävas insatser av oss alla för att de som vi tar emot i den kommunala organisationen får meningsfulla arbetsuppgifter och upplever Piteå kommun som en attraktiv arbetsplats.

Nu går vi ut och njuter av den fantastiska årstiden och bygger katedraler.

MATS BERG

Piteå Kommun

ANSVARIG UTGIVARE

Gerd Sävenstedt
Tel. 0911-69 60 41
gerd.savenstedt@klk.pitea.se

REDAKTION

Förvaltningarnas informatörer
Skribenten i Piteå AB/
Bo Staffan Johansson
Tel. 0911-172 71
bo.staffan@skribenten-pitea.se

TRYCK

Accidenstryckeriet, Piteå
Nr 1, årgång 11, mars 2010.
Hör gärna av dig med synpunkter,
inlägg, artiklar, nyheter m.m.
Nästa nr 2/2010 kommer i juni.

ALLA KAN BLI BÄTTRE

Hur blir jag när jag är stressad? Om en arbetskamrat blir arg, hur reagerar jag då? Att ha både självkännedom och självinsikt är viktiga komponenter i möten med andra.

Daniel Edin från Pitehälsan är studiecirkelledare för två grupper inom äldreomsorgen, där målet är att fördjupa färdigheter och öka tryggheten. Därför vill Daniel Edin att deltagarna också i samtal med sina arbetskamrater ska besvara frågor som leder till ökad självkännedom.

Önskemål: Anhörigkonsulent

Christina Bryggman Berglund och Ewa Karlsson, undersköterskor inom äldreomsorgen, inventerade vad som görs i Piteå kommun då det gäller att stötta anhöriga till äldre som är långvarigt sjuka. De insåg då att äldreomsorgen i Piteå kommit långt. Här finns sedan två decennier dagverksamhet och nästan lika länge har det varit möjligt att få avlastning på Villa Utkiken. Det vore önskvärt med en anhörig-

rigkonsulent men däremot så finns det en kader av erfaren, engagerad och duktig personal som jobbar med dag- och avlastningsverksamhet.

– Vi är duktiga i det vi gör, men det är viktigt att känna trygghet och bli ännu bättre, säger Christina som själv deltar i den ena studiecirkeln som handlar om samtalsmetodik och hur man möter anhöriga på bästa sätt.

Mötet utgångspunkt

Under fyra eftermiddagar möts de. Den här dagen är det 15 kvinnor och en man, från Kärnhuset, Edlagården, Villa Utkiken och Munkberga, där de träffas i en källarlokal. Dagens tema är att vara sitt eget verktyg och därför handlar en stor del om självkännedom, självinsikt, empati, livserfarenhet och att kunna reflektera över vad som sker i mötet med andra.

Mötet med andra är utgångspunkten: det svåra mötet, det känslolösa mötet och mötet som får en positiv vändning. Men också vad varje individ bär med sig i mötet, av attityder och värderingar. För den anhörige är det viktigt att möta en god sam-

talspartner, i svåra samtal och när man kanske står inför etiska dilemman.

– Vi kan alla bli bättre på att möta, även om vi har olika förmågor, säger Daniel med övertygelse och påminner om hur viktigt det är att vi tränar upp vår förmåga att lyssna och ha fokus på den vi möter.

Anhörigansvar

Möte och kommunikation, grundstenar i bemötande är i fokus under de här träffarna. I Socialtjänstlagen står det inskrivet från 2009 att kommunen genom stöd och avlösning ska underlätta för dem som vårdar närstående och långvarigt sjuka. Det innebär också att all personal inom äldreomsorgen också har ett anhörigansvar.

– Därför hoppas jag att det kan bli en utvidgning av den här utbildningen, säger Christina, som ser framför sig att all personal inom äldreomsorgen får möjlighet att gå en sådan här utbildning, till nytta i jobbet och i alla möten med människor.

GERD SÄVENSTEDT
(text och foto)

– Det handlar om att höra vad barnen säger

GERD SÄVENSTEDT (text och foto)

Då Porsnässkolan i Norrfjärden ska skolgården göras om. För eleverna i årskurserna 5 och 6 är det extra spännande, då de är med och planerar för den nya skolgården.

För Heli Villanen, kommundoktorand, är arbetet med den fysiska miljön ett verktyg för utveckling och forskning i lärande för en hållbar utveckling, ett av kommunens fokusområden.

– Det handlar om att höra vad barnen säger, betonar Heli som fann ett klart samband mellan barnens bästa minnen från skolgården och lek när hon lyssnade på deras berättelser. Samtidigt som uppfattningen bland de vuxna var att barnen i

gränsåldern mellan barn och unga inte leker längre.

Inspirationsmaterial

För Heli är den här typen av projekt ett sätt att närma sig demokrati, medinflytande och kritiskt tänkande då det ger möjligheter till att reflektera och kritiskt värdera utifrån en verklighet som barnen väl känner till. För personalen blir det ytterligare en väg till att strukturerat reflektera kring lärande som höjer både motivation och kvalitet.

– Min roll är att föra processen framåt, säger Heli som har en väska fylld med inspirationsmaterial när hon kommer till veckoträffarna med lärarna på Porsnässkolan.

Piteå det goda exemplet

Heli är en av tre kommundoktorander som

alla finns inom Barn- och utbildningsförvaltningens relativt nya utvecklingsavdelning. Det är få kommuner som satsar på det här sättet och Piteå uppmärksammas i hela landet.

– Vi lyfts fram som det goda exemplet både inom lärarfacken och universitetsvärlden, säger skolchef Maria Müller med stolthet i rösten.

Satsningen har varit möjlig tack vare extern finansiering och ett gott samarbete med universiteten i Luleå och Umeå.

– Det här är forskning som kommer både kommunen och verksamheterna till godo i skolutvecklingsprocesser, säger Maria som har en förhoppning om att Piteå ska fortsätta att satsa på skolutveckling, bland annat genom forskning och genom att successivt inrätta fler lektorat inom skolans alla stadier.

Kommer de att lyssna

För barnen i Porsnäs är det spännande att se vad som händer när de träffar kommunens representanter som har ansvaret för hur skolgården utformas. Kommer de vuxna att ta till sig barnens synpunkter eller kommer de att tycka att de själva vet vad som är bäst för barnen?

För Heli, som började sin tjänst i augusti, har fokus hitintills varit det utvecklingsarbete hon är del i. Men samtidigt grunnar hon på den forskningsfråga som ska leda till en licentiatexamen om fyra år. Halva sin tjänst tillbringar hon i Piteå och den andra halvan i Luleå på LTU:s forskarskola som är knuten till lärande.

Kunskaperna hon får både genom forskarskolan och genom sitt utvecklingsarbete vill hon föra tillbaka till kommunens skolor. I kurser och seminarier som bidrar till att rusta skolan för ett uthålligt lärande och demokratiska elever som vill bidra i ett samhällsbyggande.

*A*rbetet som hemtjänstchef är en tjänst som kräver förmåga att sätta sig in i ett flertal parallella uppgifter samtidigt. Ekonomiska frågor tävlar om uppmärksamheten med ett viktigt personalansvar vilket får många att rygga tillbaka – dock inte alla.

Sedan tre år tillbaka vikarierar Linda Berglund som hemtjänstchef för uppdragsområdet Norrfjärden samt kringliggande byar och hon trivs utmärkt med sitt uppdrag.

Linda spinner vidare

– Jag känner att jag har hamnat rätt och uppskattar den trevliga stämning som råder bland mina kollegor, säger Linda glatt. Hon har en utbildningsbakgrund som undersköterska, men läser vidare till socionom via Umeå universitet samtidigt som hon arbetar heltid vid Piteå kommun.

– Under två terminer läser jag en påbyggnadskurs i socialt arbete där jag faktiskt har förkunskaper inom vissa områden, men inte i alla.

Vilka är då de områden där Linda inte riktigt känner sig hemma?

– När det gäller studier kring barn är jag relativt novis, berättar den vikarierande hemtjänstchefen.

Tillgodose behov

Människan är av naturen en överlevare vilket medför att de flesta individer värnar om sin välfärd och sitt personliga välmående. Detta märks inte minst när det blir tal om exempelvis boendefrågor på ålderns höst.

– Vid boendefrågor finns av naturlig förklaring de som har behov av att flytta, men inte vill, och sedan de som inte vill flytta, men har ett behov, förklarar Linda.

Från kommunens sida går man inte in och medlar i diskussioner mellan anhöriga utan låter de lösa frågan sinsemellan.

Några funderingar på om det finns plats för en eller inte behöver dock aldrig komma på fråga.

– Vi har alltid plats här och nu, påpekar Linda.

Bistånd och arbetsledning

I dagsläget har Linda fjorton personer under sig och dessa träffar hon kontinuerligt tre gånger i veckan utöver de hembesök som hon även ombesörjer. Träffarna sker på stadshuset eller i Norrfjärden.

– Personalen är fantastisk och ger mig den trygghet jag behöver i mitt arbete.

Vad finns det då för knepiga arbetsuppgifter vid sidan om Lindas ekonomiansvar samt arbetsledning?

– Biståndsbedömningen är ett stort område som styrs av ett brett regelverk och detta kan vara rätt komplext, säger Linda och fortsätter:

– Vi har dessutom tagit över riksfärdtjänsten efter nyår vilket är ett helt nytt ansvarsområde för oss.

Då känns det säkert tryggt att det finns andra kunniga människor i stadshuset som kan bidra med vägledning och hjälp.

Tränar spinning

Att jobba som vikarierande hemtjänstchef är, som alla förstår, en betungande uppgift som kräver ens fulla fokus hela dagarna. Vad gör då Linda för att slappna av och fylla på batterierna efter en lång arbetsdag?

– Jag tränar spinning och ser nu fram emot den årliga ”Vasaloppsspinningen” där vi cyklar under tiden som skidåkarna tävlar mellan Sälen och Mora, avslutar Linda förnöjsamt.

JACOB JOHANSSON
(text och foto)

Småttingar i Rosvik testgrupp åt klädföretag

Det mesta talar för att småttingarna vid Rosviks förskola och dess avdelning Kulan i Rosvik slipper frysa när vinterkylan biter som värst. Förskolebarnen har nämligen utsetts till en av tre testgrupper i landet för Polarn O. Pyret och ska bära företagets ytterkläder under vinterhalvåret.

Det var i Förskolan (Förskolläraernas yrkestidning) som Britt Isaksson, förskollärare vid den nu aktuella skolan, närmast av en slump hittade Polarn O. Pyrets inbjudan till att delta som testgrupp.

Ja, varför inte anmäla förskoleklassen till detta test av ytterkläder, funderade Britt och efter en enklare konsultation med sina kollegor, som nickade bifall till planerna, satte sig Britt vid datorn och formulerade en ansökan.

– Men jag var inte särskilt hoppfull att vi skulle tillhöra de utvaldas skara, säger Britt småleende.

Glatt besked

Nu blev det en lyckoträff. Klädföretagets besked var icke desto mindre glädjande eftersom de hade att sortera och välja bland 400 ansökningar. Förutom Rosviks förskola fick två andra skolor positiva besked från Polarn O. Pyret: Trollsländan i Uppsala och Glumslövs förskola (Skåne).

Från klädföretaget finns en uttalad ambition att skapa bra barnkläder. Eller som det bl a står i programförklaringen för testet: ”Det finns saker som är svåra att mäta i ett laboratorium, t ex hur kall en treårig rumpa blir efter en lycklig kvart i en vattenpöl.

Eller hur mycket varm choklad man kan spilla över en vindtät fleecejacka utan att

bli blöt på magen. Därför jobbar vi nu med riktiga proffs! Tre förskolor från norr till söder testar våra kläder och berättar precis vad som fungerar bra och inte.”

Penningbonus

Småttingarna i Rosvik är i åldrarna 3-5 år och i den bitande vinterkylan skyddas vissa av en overall, andra av byxor och jacka. Det sistnämnda klädsetet avsett för kyligare utomhuslekar.

– Så här långt har vi bara positiva erfarenheter av vinterplaggen, säger Britt Isaksson. De är varma och, inte minst, rymliga...

Alla barn har en passande storlek, vilket möjliggjordes genom att längden på barnen mättes och förmedlades till Polarn O. Pyret.

Kläderna levererades till Britt Isaksson, hennes kollegor och småttingarna dagen före julafton. Och strax efter nyår fick de förväntansfulla barnen dra på sig testkläderna.

– Testperioden kommer att fortgå fram till och med april. Hur själva utvärderingen utförs, har jag dock inte någon uppfattning om idag, konstaterar Britt som emellertid har en klar uppfattning i ett annat avseende:

– För testet får vi en liten bonus på 3 000 kronor av företaget. De slantarna är vi mycket tacksamma för, slantar som ska användas för inköp av material till avdelningen, t. ex färger, pennor, papper och leksaker.

Så här långt har vi bara positiva erfarenheter.

BRITT ISAKSSON

BO STAFFAN JOHANSSON
(text och foto)

Vi håller på att modernisera avtalskatalogen och göra den både enklare och snabbare

JAN KARLSSON, INKÖPSCHEF

Om att vara inköpstrogen

Under åren som gått har jag väl avvikit från den rätta vägen nån gång men tänkt att det kanske ändå inte spelat så stor roll. Det kändes ändå ganska rätt just då.

Men i de allra flesta fall så har jag gjort rätt – trodde jag. Det vill säga tills jag såg en faktura från inköp då jag insåg att jag inte alls varit trogen, alltså köptrogen. Jag hade ju varit i den rätta butiken men köpt fel saker i just den butiken. Med skammens rodnad på kinderna ser jag prisskillnaderna på vad det kostar då man köpt enligt avtal och då man inte gjort det.

Betydande belopp

Att kommunen har avtal med ett antal leverantörer då det gäller både varor och tjänster är nog de allra flesta i kommunen medvetna om. Däremot att det inte är ett generellt avtal om allt som erbjuds av just den leverantören är många mindre medvetna om. Jag har kollat med en del arbetskamrater och så tycks det vara.

När det går upp för mig att om vi är många som slarvar så kan det bli stora pengar. Tillsammans handlar vi varor och tjänster varje år för ungefär 400 miljoner och om vi kan

spara en enda procent så blir det faktiskt fyra miljoner som vi kan använda till annat. Och för fyra miljoner får vi ganska mycket.

Avtalskatalog

Jag vet inte hur mycket det kostar varje år att vi köper rätt men från fel leverantör, men det lönar sig att kolla vad man får köpa var. Och för det så behövs det en avtalskatalog där det är lättare att hitta information om leverantörer och sortiment.

– Vi håller på att modernisera avtalskatalogen och göra den både enklare och snabbare, säger Jan Karlsson, inköpschef som leder arbetet med att få fram en avtalskatalog som mer påminner om Google och annat som vi är vana att hitta på nätet. För även om vi ibland skulle göra ett klipp när vi är otrogna så får vi betala dyrt för det i längden.

– Nettopriset är i de flesta fall lågt, säger Jan som påpekar att det också är viktigt att leverantörerna ser att vi använder oss av avtalen då det ökar intresset för att vara med i framtida upphandlingar. Och själv ser jag fram emot en avtalskatalog som är så lätt att hitta i att jag inte ens behöver bli frestad att avvika från den rätta vägen.

GERD SÄVENSTEDT

Grundskoleelever elever erbjuds distansundervisning i modersmål

Många kommuner i Sverige har svårt att nå upp till lagens krav att ge elever rätt till undervisning i sitt modersmål, men i Norrbotten ska detta förbättras med en ny typ av distansundervisningsteknik.

Eleverna finns, tillsammans med lärare (handledare), i sina skolor på olika platser i länet och en kunnig modersmållärare leder undervisningen via anpassade programvaror över bredband.

I Svensbyn, Sjulnäs och Rosvik skall nu programvaran installeras och så snart lärare i samiska finns att tillgå skall undervisningen starta.

Pilotkommunerna Boden, Luleå, Arvidsjaur och Arjeplog har testat programvaran under hösten 2009.

Nu installeras den i övriga kommuner.

Nästa språk som kommer att ges över bredband är thailändska och finska.

I MINA TANKAR

I serien "I mina tankar" får kommunens anställda möjlighet att reflektera kring olika företeelser och upplevelser. Här ges utrymme att utveckla tankar till ord. I detta inlägg skriver **Ann-Helen Rönnerberg**, nyanställd som marknadsförare vid Kultur Fritid.

Ann-Helen Rönnerberg heter jag och började den 11 januari i år som marknadsförare på förvaltningen Kultur Fritid här i Piteå kommun. Jag kommer närmast från ett litet Stockholmsbaserat, börsnoterat IT-bolag där jag jobbat som marknadsansvarig. Jag har tidigare också arbetat med distansbaserad utbildning inom grafisk form och illustration .

Jag bor på fel sida om kommungränsen, men brukar säga *på rätt sida om Luleälven*. Närmare bestämt t i Alvik-Långnäs. Det känns riktigt trevligt att varje morgon styra kosan söderut på E4:an och det har nog sin grund i att min familj alltid åkte till Piteå för att shoppa, fika, bada och gjorde alla roliga saker just i Piteå. För att inte tala om festivalerna och havsbadet.

När jag var riktigt liten så gjorde vi, min mamma, mormor och jag, små dagsutflykter till Rosviks fäbodas som dukade upp tidernas godaste fikabröd. Jag vill minnas att jag aldrig sett så mycket gott på en och samma plats tidigare.

För några veckor sedan så deltog jag i en halv dags introduktion för nyanställda på kommunhuset. Vid inledningen presenterades ett bildspel över Piteå. Mina ögon fastnade särskilt på en sida. Det var en utriven insändare från en dagstidning som beskrev Piteå på följande vis:

...Och jag kan bara instämma. Efter att ha hunnit besöka olika instanser i samhället som både tandläkare och primärvård, privata näringslivet och det kommunala så har jag inte annat än upplevt trevliga och positiva möten. Alltid med en positiv inställning. När jag berättade för mina tidigare stockholmskollegor att jag skulle börja arbeta i Piteå fick många ett leende på läpparna och sade: "Aha, Norrlands Riviera. Ni leder ju solligan däruppe..."

Det känns fantastiskt kul att Piteå lyckats marknadsföra sig så framgångsrikt ute i landet och det är ett arbete som vi ska fortsätta med.

Heja Piteå!

STINA

– så heter hjälpredan

Vad kostar det, vad är det som händer och vart händer det? Med hjälp av Stina, kommunens skaderapporteringssystem, så kan vi få en god bild bland annat av vad sak-, egendoms- och ansvarsskador kostar kommunen varje år.

2009 tog kommunstyrelsen ett beslut om att alla förvaltningar och bolag inom koncernen ska använda sig av Stina för att rapportera in sina skador. Stina är ett webbaserat verktyg som kommunens utbildade skaderapportörer ska använda sig av. Det finns ett krav på ett webbaserat skaderapporteringssystem från Svenska Kommun Försäkrings AB, som Piteå äger tillsammans med åtta svenska och en norsk kommun.

– Men det är också för vår egen skull, säger Krister Östrén i kommunens säkerhetsgrupp som tycker att Stina är ett bra hjälpmedel för att bland annat ge oss en god överblick och kunskap om kostnader och typer av skador som sker på kommunens egendom och inom kommunens ansvarsområden.

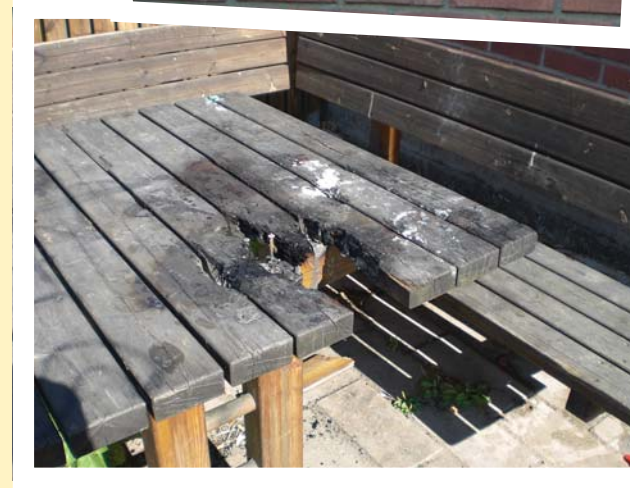
– Ju fortare en skada rapporteras in desto bättre, säger Krister Östrén som tycker att systemet i sin nya variant är både effektivt och enkelt att hantera.

– Men det är också viktigt att varje förvaltning hittar sina egna rutiner som är anpassade till de egna verksamheterna.

Samlad information

Den information som man nu får samlad och överskådlig via systemet kan ge en bild som exempelvis kan leda till förebyggande arbete, tekniska lösningar eller investeringar som är lönsamma ur ett längre perspektiv. Det kan också ge indikationer på var och när under veckan eller på dygnet viss skadegörelse sker.

– Det finns orter där man med framgång organiserar vaktinsatser utifrån den kunskap man fått via systemet, säger Krister som ser en stor potential i att använda den information man får av Stina som ett underlag för kommunens förebyggande arbete.

GERD SÄVENSTEDT (text)
JAN KJELL (foto)

Det suckas inte i personal- rummet

När jag efter tio år utomlands skulle flytta hem till Sverige fick jag en bok i min hand där Kristina Hansson inspirerat skrev om den satsning som gjordes på IT och media i Piteå kommuns grundskolor. När jag läste den tänkte jag ”i en sån kommun vill jag bo”.

Idag har jag fått en ny bok i min hand. ”Med datorn som skrivverktyg – språk, motorik och bokstavsformer”. Jag blir inspirerad också av den. Boken är skriven av **Erica Lövgren**, som är läs- och skrivutvecklare i kommunen och lärare på Norrby-skolan i Hortlax.

När jag läser inser jag att det är ytterligare en frukt av det långsiktiga medvetna arbete som pågått i kommunen med att använda datorn som ett verktyg i skolan. 2007 kontaktade Erica Bonniers förlag för att höra hur man skulle göra för att få en bok utgiven.

– Är det ”blogg-Erica” från Hortlax, fick hon till svar och så var den första kontakten knuten.

På www.klassiskt.blogspot.com hade Erica börjat berätta, för att föräldrarna skulle få veta vad som händer i klassrummet då barnen lär sig och skriva och läsa med hjälp av datorn.

En lång process

Att skriva en bok är en lång process och Ericas handbok är inget undantag. Drivkraften för Erica var att dela med sig av sina erfarenheter av att använda datorn som ett arbetsverktyg. Men då, när hon ringde till Bonniers, fanns bara en liten del skriven. I samspel med bokförlaget så har det kommit till flera kapitel som gör att läsaren, förutom att få en massa praktiska tips, får hela berättelsen om vad som händer med barnen när de lär sig att skriva och läsa med hjälp av datorn.

Inte road av att skriva

– Jag älskar språk, ord och slagfärdiga formuleringar men egentligen är jag inte särskilt road av att skriva, säger Erica som främst vill väcka tankar hos andra och få del av hur andra tänker.

Som yrkesarbetande med två barn har hon fått disciplinera sig för att få boken färdig.

– Morgnar och förmiddagar på helgerna, när maken sover och barnen ser på TV, har varit mina bästa skrivartider, säger Erica som under resans gång fått både uppmuntrande tillrop och konkret hjälp av arbetskamrater. Flera av kollegorna har också varit förebilder och inspirationskällor. Hon

berättar om en framsynt kollega som redan 1996 såg till att man hade både gott om datorer och internetuppkoppling.

Inspirerande arbetsklimat

– Tillåtande klimat, aldrig motarbetad eller några suckar i fikarummet när man vill försöka sig på något nytt, säger Erica som strax innan jul fick ta emot Guldäpplet, för att hon både inspirerat och förnyat lärandet med stöd av IT i undervisningen.

Och visst tror hon att det har en betydelse att ha fått en bok utgiven, både för henne och för Piteå som en framsynt kommun.

– Fast kanske det förpliktigar, säger hon och känner en liten smula oro för att hamna i expertfacket.

Att kommunens engagemang och arbete genom CMIT, Centrum för media och IT i skolan, har varit betydelsefull för Erica håller hon med om.

– Utan den utbildning, handledning och kollegiesamtal jag fått skulle jag nog aldrig ha vågat mig på ett sådant här projekt, säger Erica som hoppas att hennes bok ska bidra till att många fler barn får pröva på att lära sig att läsa och skriva med hjälp av en dator.

GERD SÄVENSTEDT (text och foto)

”Alla ska förstå”

Idag kan alla ta del av både beslut och handlingar på kommunens webbplats. Därför ställs det allt högre krav på enhetlighet och tydlighet. Kraven ökar också på kommunens anställda att uttrycka sig vårdat, enkelt och begripligt, både i tal och i skrift.

Som en hjälp på vägen finns nu en ärendehandbok som guidar och vägleder oss som är anställda på kommun. Den talar om hur vi registrerar, handlägger och bereder kommunens ärenden. Det ska vara likadant oavsett vilken förvaltning det gäller.

I ärendehandboken finns tips på hur tjänstemän ska skriva tjänsteskrivelser så att de blir bra beslutsunderlag för förtroendevalda samtidigt som de blir lätta att ta till sig för medborgaren.

Det är **Maria Jonsson**, utredare på kommunledningskontoret och **Anette Christoffersson**, utvecklingsledare på barn- och utbildningsförvaltningen, som tillsammans skrivit handboken för att underlätta det administrativa arbetet.

– Det här innebär bland annat att vi kommer att få samma rutiner överallt i kommunen och att vi ska ha en struktur som ser likadan ut oavsett vilken förvaltning det gäller, säger Anette.

– En kommungemensam ärendehandbok kommer förhoppningsvis att leda till att färre ärenden återremitteras och att färre medborgare hör av sig för att höra vad beslutet egentligen blev, säger Maria.

Skrivtips

Handboken ska också kunna användas när nyanställda introduceras för att de ska få en förståelse för hur ärendehantering går

till inom kommunen. Bland annat finns tips på hur en tjänsteskrivelse ska skrivas, vad som gäller vid hanteringen av post och vilka gemensamma rutiner som finns för ärendehantering.

Första versionen

Förhoppningen är att kvaliteten på beslutsunderlagen och de administrativa rutinerna kommer att förbättras så att vi får nöjda tjänstemän, medborgare och förtroendevalda.

– Det har inte funnits någon kommungemensam ärendehandbok tidigare och tanken är att den här handboken som är en första version ska bli en utgångspunkt för fortsatta förbättringar. Vi är glada över alla synpunkter som vi kan få, säger Maria och Anette.

– Det svåraste har nästan varit att skriva kort och inte gå för djupt in i detaljer säger Anette som får medhåll av Maria.

– Men det har varit ett roligt jobb samtidigt som det är svårt att försöka förklara

enkelt och begripligt, säger Maria som tycker att det är nyttigt att reflektera över rutiner och metoder.

Den ska följas

I kommunstyrelsens beslut från den 25 januari står det att förvaltningschefer och ordförandena för nämnderna har ansvar för att ärendehandboken följs. Den ger nämndssekreterarna möjlighet att skicka tillbaka beslutsunderlag som inte uppfyller handbokens regler till handläggarna.

– Ja, även om det inte är en lagbok så är det ju en regelsamling som ska följas, säger Maria som nu är i färd med att planlägga hur man ska gå till väga för att alla kommunens anställda ska få kännedom om vad den innehåller.

Ärendehandboken ligger ute på kommunens intranät, Insidan, under Styrning och ledning.

GERD SÄVENSTEDT
(text och foto)

Maria Jonsson

Anette Christoffersson

Cookalong med Personalklubben

Sen i oktober 2009 har Piteå kommun en alldeles egen personalklubb, Renen. Syftet med klubben är att lära känna människor som arbetar på olika ställen i kommunen och ha trevligt tillsammans.

Första officiella aktiviteten för klubben gick av stapeln i början av februari. Den följer trenden med matlagning och bestod av en s.k. Cookalong, dvs. ett gäng människor lagar mat tillsammans under överinseende av en kock. Kocken Johan Olsson från Valdino Acusticum tillsammans med sin hjälpkock Ulrika Holm, hade plockat ihop en lättlagad och god trerättersmeny.

Kocken
Johan Olsson

Ett glatt och förväntansfullt gäng samlades i hemkunskapssalen på Pitholmsskolan för att laga mat tillsammans. Många glada miner och intensivt hackande och stekande och så småningom så hade vi tre rätter klara att avnjutas.

– Smakerna gifter sig, utropade Ingbritt Dahlquist om svartrotsoppan med laxchevice.

Blandad matgrupp

Gänget, på tio personer, som samlats för att laga mat bestod av en blandning av folk från socialtjänsten, miljö- och byggkontoret och personalavdelningen.

– Tänk om mina kockar var lika snabba och entusiastiska när det gäller att diska som det ni är, skrattade kocken Johan nöjt när han konstaterade vilken fart det var på att få undan alla använda köksgrejer efter två rätter.

– Bjud på efterrätt, ropade någon, alla skrattade och arbetade ännu snabbare för att kunna sätta sig ner och njuta av kokospannacottan.

Nöjda och mätta

Efter kvällens slut var alla deltagare mycket nöjda och mätta, fast någon konstaterade att det är synd om alla som inte var med på aktiviteten. Många förslag på förbättringar fanns också; vin till maten, fler deltagare, avec m.m.

Kvällens meny

FÖRRÄTT: Svartrotsoppa med lax chevice & färskriven pepparrot.

VARMRÄTT: Majskycklingbröst fyllt med semitorkade tomater & fetaost, serveras med en smörad balsamicosky samt oliv & svamprisotto.

DESSERT: Kokospannacotta smaksatt med citrongräs & toppad med björnbär.

Annika Morén

Kommentarer från deltagarna

En mycket kul aktivitet med en massa fina tips kring att göra en trerättersmiddag lyckad, och så var det fantastiskt gott.
Annika Morén

Mycket trevligt och fantastiskt gott (om man nu får säga det om sånt man varit med och lagat själv)! En mycket bra "lärare" (kock) som komponerat en perfekt, lagom "avancerad" trerätters! Heder åt Johan.
Ewa Nyström

Personalklubben Renen är en klubb för alla anställda i Piteå kommun och i kommunens helägda bolag. Om du vill vara med i klubben kan du mejla till: personalklubbenrenen@pitea.se Medlemsavgiften kommer att vara 50 kr per och betalas genom att sätta in pengar på klubbens konto. Mer detaljerade uppgifter får du när du blir medlem. Klubben får också bidrag av kommunen för varje medlem.

Aktiviteter planerade under 2010

✓ Gemensamma lag i Kommunjoggen

I slutet av maj samlar vi ihop några gemensamma lag och deltar i Kommunjoggen och har sedan picknick tillsammans.

✓ KommunNappet för hela familjen

Den ultimata familjetävlingen genomförs den 15 juni (17-19.30)

Vi fiskar i kanalen och i vatten runt Stadshuset och sedan äter vi medan prisutdelningen pågår.

✓ Svampkurs i skogen

I slutet av augusti eller början av september ger vi oss ut i skogen med hela familjen på en kombinerad svamp- och cykelutflykt. Med oss har vi en erfaren svampplockare som lär oss vad som är ok att plocka. Sedan fikar vi tillsammans.

✓ Årets största personalfest för alla medlemmar

I slutet av oktober är det äntligen dags för personalklubben Renens första officiella klubbfest.

LENA STURK (text och foto)

Fyra årstider - det gillar Katri

*A*tt jobba vid Piteå kommuns parkenhet innebär stor variation i arbetsuppgifter.

Under sommaren ser enheten exempelvis till att staden blomstrar och under de långa kalla vintermånaderna skall snö skottas och isar plogas. För Katri Korpi är dock detta en av fördelarna med jobbet.

– Jag älskar att vara utomhus och är inte rädd för att hugga i där det behövs.

När vi träffar Katri för att intervjua henne får vi direkt ett bevis på hur skiftande hennes arbetsuppgifter kan vara. Den årliga vinterfestivalen i Piteå är i antågande och Katri är i full fart med att ordna flaggor som ska bilda en entré vid barnens lekland. Var det verkligen detta hon hade i åtanke när hon utbildade sig till trädgårdsingenjör och senare sökte jobb vid Piteå kommun – att stå i bitande vindar och binda flaggor?

– Jag trivs som sagt med mina arbetsuppgifter och ser man bara till att vara ordentligt klädd, d.v.s. inte för varmt eller för kallt, går det hur bra som helst, förklarar Katri med ett skratt.

Tuff start

Katri påbörjade sin anställning vid parkenheten i november och kunde inte ha valt en kallare och mer snörik vinter som första tid på jobbet. Just denna dag har kvicksilvret sänkt sig långt nedanför nollgradigt och fingrarna fryser nästan ihop så snart man tar av sig de värmande handskarna.

– Kylan är ingenting som påverkar mig, men däremot är det värre när snön vräker ner, förklarar Katri och fortsätter:

– Har man riktigt otur under en jourvecka kan det hända att det blir en full plogsväng under natten, men än så länge har jag klarat mig riktigt bra.

Parkenheten åläggs under vinterhalvåret att ploga parker samt diverse andra uppdrag som kommer från Piteå kommuns gatukontor.

Tips och tricks

Inne i parkenhetens fikarum vid västra kajen råder en uppsluppen stämning och Katri känner att hon, som enda heltidsanställda tjej, går bra ihop med sina manliga kollegor.

– Ibland kanske de tror att jag inte ska klara av de tuffa eller tekniska saker som kan uppstå med våra maskiner, men jag har klarat allt hittills och har faktiskt lite hjälp från min sambo som kommer med små tips då och då, förklarar Katri.

I dagsläget har inte Katri alla de körkort som krävs för att köra alla de fordon som finns i enhetens maskinpark vilket det dock ska bli ändring på.

– I framtiden siktar jag på att komplettera mitt B-körkort med de behörigheter som krävs för att jag ska få nyttja alla maskiner, påpekar den energiska trädgårdssingenjören.

Fyra årstider är bättre än två

Tillbaka till barnens lekland. Den senaste i raden av parkenhetens utsmyckningar av Piteå är en grön drake tillverkad i snö som ligger och vaktar barnens snöslott. För att inte de lekande barnen ska få grön färg på sin kläder finns en varningsskylt uppsatt. Det gäller att tänka på detaljer.

– Just en sådan ”enkel” sak som en drake i snö är en orsak till varför jag gillar att arbeta i en landsända med fyra årstider, förklarar Katri och säger avslutningsvis:

– Jag har provat på att bo och verka i Skåne vilket inte alls var min grej.

JACOB JOHANSSON
(text och foto)

” Jag har provat på att bo och verka i Skåne, vilket inte alls var min grej.

Sjutton (17) förslag belönades när kommunens bedömningsgrupp höll sitt senaste sammanträde. Totalt delades 98 500 kronor ut som belöning till förslagsställarna.

I övrigt kan noteras att samtliga belönade fick diplom och chokladask samt att Cåre Lundin slutar sitt uppdrag i bedömningsgruppen och ersätts av Dourina Vikström.

Staffan Andersson belönades för en vinkel vid kapning av Ekofon.

Resursteam för en ”Aktivitetsbok” inom handikappomsorgen.

Personalen hemtjänsten Roknäs för akutväskor inom hemtjänsten.

Personalen ”Öjagruppen” för information till anhöriga, boenden inom äldreomsorgen.

Ruben Mattsson, Leif Lundberg, Torulf Högberg och Anders Gustafsson för införande av felanmälan på internet inom Fastighet och Service.

Nattpersonalen Berggården för brandskydd inom boenden.

Siv Olsson och Mona Marklund för cykelkorg för ”prylar”.

Personalen Berggården E-F för ostörd nattsömn inom äldreomsorgen.

Personalen Berggården E-F för postfack inom boenden äldreomsorgen.

Maria Bergvall för budgettavla som instrument inom Individ- och familjeomsorgen.

Personalen Berggården C-D för återanvändning av schematavlor.

Personalen ”Öja”-natt för hållare för nattlinne/kjol.

Kjell Tibrand för handscanner inom boenden.

Elisabeth Bjurh för information i bildform inom handikappomsorgen.

Personalen Villa Utkiken för trädgårdspall som hjälpmedel inom äldreomsorgen.

Daniel Lundmark för hydraulisk avdragare för däck samt belyst avvägningsinstrument vägghyvel.

U visste du att en fjärdedel av Sveriges vuxna befolkning har behov av lättlästa texter. En del är läsovana, för vissa är svenska ett främmande språk, en del är dyslektiker och andra har funktionshinder. Då förstår du varför det är så viktigt att man skriver så att folk begriper – något som Piteå kommun lyckats riktigt bra med på sin webb.

– Jag vill rikta ett stort tack till alla som bidragit till att Piteå är Sveriges första, och hittills enda, kommun med godkänd lättläst webb. Det är viktigt både för demokratin och tillgängligheten, och bidrar till att stärka Piteås attraktionskraft, säger kommunchefen Mats Berg.

De senaste fem åren har Centrum för lättläst genomfört en årlig granskning av landets kommuner för att se vilka som har lättläst information på sin webb, och vilken nivå den i så fall håller.

– Människor hänvisas allt oftare till Internet för att hämta information. Då är det väsentligt att informationen är välstrukturerad, åtkomlig och begriplig, säger Ulla Bohman, chef för Lättlästtjänsten vid Centrum för lättläst.

Fler borde göra som Piteå

53 av landets 290 kommuner har en länk till lättläst information på sin förstasida. Men variationen på vad som döljer sig bakom länken är allt för stor – från att storleksanpassa typsnitt, höra en röst som pratar barnspråk (fast man riktar sig till vuxna) till långa listor med länkar till pdf-dokument, förklarar Ulla.

– I Piteå värnar ni om tillgänglighet för alla och vi hoppas att fler kommuner ska följa Piteås exempel, säger Ulla Bohman.

Lättläst på webben

I sin senaste granskning undersökte och bedömde Centrum för lättläst tillgängligheten. De undersökte hur lätt det är att hitta kommunens lättlästa webb. De tittade på menyer, om det finns logiska rubriker, navigering, struktur, innehåll – speglar det kommunens verksamhet, språk – är det enkelt, begripligt och konkret? Hur är det med typsnitt, kontraster och radlängd?

– Piteå uppfyller våra krav. Ni ska vara stolta över ert jobb, och att ni är landets

Bra början på tillgänglighetsåret 2010

första kommun som har ett godkänt lättläst webb. Det är en förutsättning för att demokratin ska fungera, säger Ulla Bohman.

Jobbigt, roligt och lärorikt

Initiativet att ha lättläst information på webben kom från handikappomsorgen, med ett starkt önskemål om att alla förvaltningar skulle vara delaktiga.

– Att medborgarna ska kunna läsa och förstå ska genomsyra hela vår verksamhet, det är inte bara ett prioriterat område för handikappomsorgen, säger Gerd Sävenstedt, informationsstrateg som lett arbetet med lättläst som drog igång för fem år sedan.

– Vi hade två val: köpa tjänsten eller göra jobbet själva. Vi valde medvetet den längre och svårare vägen och fick på så sätt med oss massor av kunskap. Om vi skickat iväg

texterna, vad hade vi lärt oss av det? undrar Gerd.

I stället ordnade man utbildningsdagar där alla förvaltningar var representerade, man lärde sig skriva och tänka på lättläst svenska, träffade handikapporganisationer för att höra vilka behov som finns, kontaktade testgrupper o.s.v.

– Vi slängde prestigen rätt fort eftersom ingen av oss var expert i området. Gav varandra råd, kom med tips, strök och kortade ner texter, berömde varandra och blev modigare, säger Gerd. Som upplever att det varit en styrka att man gjort jobbet tillsammans och är övertygad om att medvetenheten om hur viktigt det är att man skriver så att folk faktiskt begriper har ökat.

SUSANNE JACOBSSON

Yrkesvux är en statlig satsning på yrkesinriktade gymnasiekurser inom den kommunala vuxenutbildningen. Syftet med satsningen är att motverka brist på yrkesutbildade personer.

Yrkesvux pågår under tre år, med start under 2009.

Satsningen riktar sig till personer som saknar gymnasieutbildning eller som har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras.

Satsningen vänder sig också till personer som läst en studieförberedande utbildning och vill byta inriktning.

Om platserna inte räcker till alla sökande med behörighet ska den som har svag ställning på arbetsmarknaden gå före.

Högre bidrag för dig över 25 år

För kurser inom yrkesvux har regeringen infört ett utökat högre bidrag inom ramen för studiemedel. För att få det högre bidraget krävs att du läser på minst 75 % av heltid. Du ska dessutom vara anmäld som arbetssökande på Arbetsförmedlingen när yrkesvuxkursen startar.

Piteå kommun får ca 70 platser 2010

Inför 2010 års yrkesvux har kommunerna i fyrkanten gjort en gemensam ansökan.

Yrkesvux ska motverka brist på yrkesutbildade

– Vi har beviljats totalt 12,8 miljoner kronor, som i sin tur innebär ca 250 platser, säger Per-Åke Pettersson, chef för vuxenutbildningsavdelningen i Piteå.

Pengarna fördelas preliminärt utifrån kommunens invånarantal och det innebär för Piteå kommun en summa på ca 3,7 miljoner (mellan 60-70 platser i yrkesvux).

PERNILLA ISAKSSON (text)
DAVID NILSSON (foto)

Studiebesök från äldreboende

Öjagruppen var under ett par dagar värdar för en grupp från Ösmo i Nynäshamns kommun. Besökarna kom från ett äldreboende, PRO samt från en volontärgrupp. Gruppen är förvånad över det motstånd det planerade volontärbetet i Piteå har mött.

Under sitt besök i Piteå hann de med att besöka Öjagården, Stadshuset, Samvaron samt tillsammans med en grupp pensionärer varmvattenbassängen i Öjebyn, en av Öjagruppens många aktiviteter.

GUNVOR AHLIN (foto)

25-årsjubileum för kommunens personaltidning och 20-årsjubileum för **Bo Staffan Johansson** som skribent för Piteå kommun och redaktör för kommunens personaltidning.

Men nu är det dags för ett nytt kapitel, både för Pitekvarten och för Staffan.

– Det gäller att vara ödmjuk i uppdraget

– Det har varit en ynnest att få jobba med så många tillmötesgående människor och att få insyn i så många olika slags verksamheter, säger Staffan med eftertryck när han berättar om sina många år med Piteå kommun som uppdragsgivare.

För Staffan har bladningen av olika typer av uppdrag varit stimulerande: årsredovisning, populärbudget, talesman i specifika frågor, broschyrer och så personaltidningen.

– Det som alltid legat mig oerhört varmt om hjärtat har varit att få åka ut till verksamheter som finns utanför stadshuset och centrala stan för att möta människor och berätta om det som är viktigt i deras verksamheter.

Viktigt med språket

– Men det gäller att vara ödmjuk i det uppdraget betonar han, som har och alltid har haft målsättningen att ge en så rättvis bild som möjligt av det han skildrar. Och då är språket viktigt, att hitta de rätta valörerna i ordvalen, att behålla spänsten och att göra någonting av varje text och varje berättelse. Därför finns alltid en ordlista och synonymordbok till hands när han skriver, därför är det viktigt att läsa och låta sig inspireras av andra goda skribenter och att låta formuleringar som har fastnat från intervjuerna ligga som en bas i artikeln.

– Men nyfikenheten, viljan att förstå och veta och glädjen att berätta är ändå grun-

den, säger Staffan som själv alltid har nära till ett leende och skratt.

Från ax till limpa

Visst har mycket förändrats under åren som gått. Då för 20 år sedan, räckte det med ett telefonsamtal och en fråga om han ville jobba med information på Piteå kommun, idag upphandlas tjänster i konkurrens med hela världen. Då var redskapet en kapacitetsfattig dator, i dag finns tekniska hjälpmedel som gör jobbet mycket enklare och snabbare. Då handlade arbetet mest om att skriva, idag består det av hela produktioner, d.v.s. från ax till limpa.

Trevligt arbete

Att vara egen företagare är många gånger tufft så det gäller att vara både lyhörd och flexibel och hänga med i den snabba utveckling som sker för att kunna konkurrera på en allt tuffare marknad.

– Men friheten som finns är en stor bonus, säger Staffan som tycker att alla möten, spännvidden och variation i uppdragen, möjligheterna att vara med i diskussioner gör att han, om han var 20 år, skulle välja samma jobb igen.

Men nu har Staffan passerat 65, dock utan tanke på att pensionera sig och lägga av med sitt skrivande, även om det delvis blir i nya kanaler.

GERD SÄVENSTEDT (text)
JACOB JOHANSSON (foto)

Ett axplock av inslag i personaltidningen åren 1985-1990

- 1985** Kommunens budget 685 m kr
- 1985** Den 25 mars serverar skolköken en vegetarisk gryta. Idé från Strömbackaeleverna. Grillkiosken i Sjulnäs användes flitigt denna dag. Rubrik; Vegetariskt gör grillkioskerna glada!
- 1985** SESAM satsning; Bryt sektoriseringen, fördjupad demokrati, förändring från myndighetsorienterad till serviceorienterad myndighet, brukarmedverkan, större effektivitet och produktivitet.
- 1985** Personaltidningen döps till Kommunkanalen
- 1985** Fem personer på vattenverket får dela på 14 000 från förslagskommittén för ”förändringar som leder till förbättringar”
- 1985** 58 % av anställda vid Piteå kommun föredrar kortare arbetstid framför högre lön
- 1990** Bo Öhlund och Gösta Johansson vid vaktmästargruppen inom Pitholm –Munksund för 20 000 från förslagskommittén för energibesparande åtgärder
- 1987-**
- 1990** Kommunen satsade i snitt 2 200 kronor årligen på utbildning för varje anställd

Förslag från anställda

- 1985** ”Rökpaus- då blir det avdrag på lönen” Kanske något för Piteå kommun undrar en anställd i en insändare.
- 1985** De som vill sitta av en halvtimme på morgonen stämplar in efter kaffepausen.
- 1990** ”Ska vi vara tvingade att stanna i skolan och t o m använda stämpelklocka?”
- 1990** Personalnämnden har beslutat att betala ut 24 kronor per körd mil.
- 1990** Männerna i Piteå kommun värderas högre än kvinnorna. Vad gör jämställdhetskommittén denna fråga? undrar en underbetald kvinnlig anställd.

Personaltidning från 1985

Personaltidning från 1990

KULTUR FRITID INFORMERAR

Boka tid i kommunens gympasalar

För endast 50 kr/tim kan du hyra någon av kommunens gympasalar för motion. För ca 1 700 kr kan du träna en tim/vecka under en hel säsong (september - april). Nyttjar du friskvårds-subventionen på 800 kr blir det billigt! Du kan även välja att boka lokal för enstaka tillfällen.

Kontakta Kultur
Fritid tel 69 64 00,
69 64 06 för bokning.

Allmän- hetens gratistider

I Nolia friidrottshall kan du löpträna gratis måndag – fredag kl 16.00 – 17.00. I Hortlax A- och B-hall tränar du gratis måndag - torsdag och i Norrfjärdens sporthall måndag och onsdag kl 16.00 – 17.00.

Info om fri åkning i kommunens ishallar får du under www.pitea.se, snabbänkar, bokning av lokal, webbokning.

Ökad delaktighet gav minskad sjukfrånvaro

Städpersonal är en yrkesgrupp som ofta drabbas av förslitnings-skador. Höga sjuktal vittnar om påfrestningarna i arbetet. Men utvecklingen kan vändas, bl.a. genom att öppna för ökad delaktighet. På ett år har exempelvis sjukfrånvaron hos Piteå kommuns städare minskat med drygt fem procent.

Redan inledningsvis bör understrykas att städarnas problembild varit densamma under många år runt om i landet. Det handlar om värkande axlar, armbågar, händer...

– Hela kroppen utsätts för ett hårt slitage. Det ligger i yrkets karaktär, säger Margaretha Lundgren och Elisabeth Caesar, områdeschefer vid Piteå kommuns städenhet som tillsammans med ytterligare en områdeschef ansvarar för de ca 90 städare som finns utspridda över hela kommunen.

Vad gör vi...?

Från fastighetsavdelningen har man inte sparat någon möda när det gäller att minska sjukfrånvaron och det onödiga lidandet bland städpersonalen. Investeringar har gjorts i maskiner, modern ergonomisk utrustning och utbildning. Men problemen har, trots detta, kvarstått.

– För sådär en 5-6 år sedan ställde vi oss frågan: Vad gör vi för att vända utvecklingen? Och en första åtgärd blev att titta på vad andra ”friska arbetsplatser” hade för recept för att hålla nere sjukfrånvaron, berättar Margaretha.

Vad de fann? Jo, att delaktighet var en viktig komponent för att vrida utvecklingen åt rätt håll. När folk får möjlighet att påverka sin arbetssituation händer positiva

saker. Områdescheferna och städpersonalen fortsatte att spana efter tänkbara åtgärder för att skapa ett bättre arbetsklimat.

– Kanske skulle vi kunna jobba i en självstyrande enhet inom fastighetsavdelningen, var en tanke som väcktes och dryftades, säger de två områdescheferna.

Snart nog skickades en ansökan till de politiska beslutsfattarna som gjorde tummen upp. Fast det tog faktiskt drygt fyra år innan den självstyrande enheten fick sitt mandat.

– Vi satte själva upp en gräns för det nya systemet, som innebär att vi skulle ha 80 procent av städarna med oss för att få det hela att fungera, förklarar Margaretha och kollegan Elisabeth.

Svaret blev överväldigande. På en enkät som skickades ut till städarna, svarade 100 procent ja.

Korta beslutsvägar

Den 1 januari 2009 startade den självstyrande enheten med de 90 städarna. Idag har man en egen ledningsgrupp, bestående av sex städare, de tre områdescheferna och ibland finns dessutom fastighetschefen Jan Ställ med vid träffarna som sker en gång i månaden.

– Korta beslutsvägar är en av vinsterna med det här nya sättet att arbeta. Och vi har också större utrymme att påverka innehållet, dock med förbehållet att vi måste följa vissa regler som omgärdar verksamheten.

Förutom en ledningsgrupp har städpersonalen även organiserat så kallade personalråd. Dessa råd kan t ex komma med tips på hälsofrämjande satsningar. Ambitionen är att alla städare ska ha varit med i något personalråd under den 3-årsperiod som politikerna satt som gräns innan man

gör en utvärdering av den självstyrande städenheten.

Tydlig förbättring

I januari innevarande år genomfördes ett antal arbetsplatsträffar för att få städarnas syn på hur de upplevt nyordningen efter starten för drygt ett år sedan.

– Majoriteten tyckte att man blivit mer delaktig, insynen i ekonomin har stärkts, man mår bättre, är tryggare i sin arbetssituation och har roligare på jobbet, konstaterar två nöjda områdeschefer som själva fått en ökad arbetsbörda.

– Fast det positiva överskuggar merarbetet...

Utfallet av förändringens syns även i statistiken över sjukfrånvaron. På ett år har den minskat med 5,1 procent.

– Idag har vi heller ingen långtidssjuk, vilket aldrig hänt tidigare, säger Margaretha Lundgren och låter samtidigt förstå att det nya arbetssättet väckt intresse och nyfikenhet från olika håll, inte minst från en del andra kommuner.

Studerat av forskare

Till det intressanta hör för övrigt den närgångna studien av den självstyrande städenheten. Studien görs av doktoranden Therese Öhrling vid institutionen för miljövetenskap vid Luleå tekniska universitet. Therese ska följa processen under tre år, och Piteåprojektet kommer att resultera i en avhandling och en vetenskaplig rapport till kommunens politiker.

BO STAFFAN JOHANSSON
(text och foto)

En kvartett städare vid Strömbäckaskolan, från vänster Britt-Inger Grankvist, Lena Krutrök, Kristina Liinanki och Annika Edström.

Gör en smörgås med ost eller korv. Samlas kring den och diskutera innehåll, var råvarorna kommer ifrån o s v. Eller ta nå't annat, det funkar med nästan vad som helst, säger utomhuspedagogen Susie Broquist Lundegård vid en föreläsning i Piteå, där skolledare, lärare och fritidspedagoger från Norr- och Västerbotten samlats.

Det är Den Globala Skolan som arrangerar en nätverksträff i Piteå, för region nord, och fokus för dagen är goda exempel i lärande om hållbar utveckling.

– Det känns viktigt att vi hittar en plattform där vi kan utbyta tankar och erfarenheter kring hållbar utveckling. Att vi diskuterar och funderar över vad vi kan lära av varandra och vad vi kan göra tillsammans här uppe, säger Barbro Kalla, hållbarhetskonsult i Umeå och aktiv i Globala skolans nätverk för Norra Norrland.

BREDDA PERSPEKTIVET OM HÅLLBARBAR UTVECKLING

Följ en smörgås eller nå't...!

Mer än miljöfrågor

Allt oftare hör vi talas om hållbar utveckling. Begreppet används i anknytning till stora miljö- och framtidsproblem som exempelvis sinande resurser, befolkningstillväxt eller den globala växthuseffekten.

– Hållbar utveckling är så mycket mer än miljöfrågor, menar utomhuspedagogen Susie Broquist Lundegård, lärare på Södertälje Naturskola och skolhandledare för WWF på en skola i Nacka.

» Susie Broquist Lundegård dribblar flera frågeställningar med åhörarna.

– Var tillbringar du helst en ledig dag? I naturen, framför dator/tv eller på stan... Vilka aktiviteter tycker du det ska satsas på i din hemkommun? Fritidsgård, PRO-hus eller biograf... Vilka artiklar köper du när du får en oväntad löneförhöjning? Nya kläder, ny dator eller en ny säng... Vem påverkar dig när du väljer vad du ska handla? Vanan, utbudet/affärsinnehavaren eller politiker... Vilka behov tycker du ska prioriteras i din hemkommun? Hantering av avloppsvatten, cykelvägar eller en fotbollsarena...

– Hållbar utveckling ska inte ses som ett enskilt ämne utan som ett förhållnings-sätt som ska finnas med i allt det vi gör. Och i skolan är det extra viktigt att man inte bara fokuserar på knoppen, utan att man tar med hela individen och ser till helheten, säger Susie Broquist Lundegård.

”Jag blir inspirerad”

Maud Linderborg, högstadielärare på Pit-holmsskolan, lyssnar och gillar det hon hör.

– Åh, vad jag blir inspirerad. Nu vill jag hem och engagera mina elever i något slags vattenprojekt. Tänk att det behövs 140 liter vatten för att producera kaffe-bönor som räcker till en kopp kaffe, och att vi reser till Egypten för att spela golf på konstbevattnade golfbanor i Hurgada – där det inte har regnat där på 17 år. Van-sinne, säger hon och skakar på huvudet.

Den Globala Skolan erbjuder aktiviteter och tjänster som vill bidra till lärande och skol-utveckling genom:

- Kunskaper och insikter i globala frågor.
- Möten med människor och kulturer.
- Deltagaraktiva arbetsätt och metoder.
- Kunskap om och tillämpning av framgångsfaktorer i skolans utvecklingsarbete.

Läs mer på
www.denglobalaskolan.com

SUSANNE JACOBSSON
(text och foto)

Konsument-rutan

Siv Öhlund

Oseriösa pensionsrådgivare

Om du blir kontaktad av en pensionsrådgivare som erbjuder placeringsråd och ett eventuellt efterlevandeskydd till din premiepensionen bör du vara uppmärksam. Det förekommer nämligen många oseriösa aktörer på denna marknad.

Många konsumenter som kontaktas uppfattar ofta att det är Premiepensionsmyndigheten (PPM) som står bakom erbjudandet, men PPM samarbetar inte med något av dessa företag. Konsumentverket har granskat flera av bolagens marknadsföringsmetoder och upptäckt att många inte står under Finansinspektionens tillsyn.

Kom ihåg att du har 14-dagars ångerrätt vid distansavtal och för att ångerrätten ska börja löpa krävs att du fått hem en avtalsbekräftelse och att bolaget lämnat information om ångerrätt, avtalsvillkor, avgifter, eventuella skatter, klagomålshantering och uppsägnings-möjligheter. Sedan den 1 april 2005 finns en ångerrätt för de flesta typer av finansiella avtal som träffas på distans eller vid hemförsäljning. Reglerna finns i Distans- och hemförsäljning-slagen (2005:59). Lagen innehåller även regler om vilken information du har rätt att få innan du ingår ett finansiellt avtal.

Har man ångerrätt vid alla typer av finansiella distansavtal? Nej. Ångerrätt gäller inte distansavtal som rör finansiella tjänster eller finansiella instrument och där priset på tjänsten/instrumentet beror på ”svängningar på finansmarknaden som banken/värdepappers-bolaget inte kan påverka”. Exempel på tjänster som inte omfattas av ångerrätten är: - noterade värdepapper - andelar i fondföretag - utländsk valuta - kredit med panträtt i fastighet, tomträtt eller bostadsrätt.

Ingår du ett avtal där företaget skall ge dig placeringsråd gällande din PPM-pension och du själv skall utföra bytena, är det inte att räkna som finansiell tjänst – men ingår du avtalet på distans har du 14 dagars ångerrätt.

Ångerrätten gäller i 14 dagar och börjar löpa den dag då distansavtalet ingås. För privat individuellt pensionssparande (ej PPM) är ångerrätten 30 dagar. Om du återoppar ångerrätten innebär det att du inte längre är bunden av avtalet. Har du ångrat dig och meddelat näringsidkaren detta, ska du snarast och senast inom 14/30 dagar lämna/betala tillbaka det du eventuellt hunnit få av näringsidkaren. Samma regel gäller för näringsidkaren, d. v. s. att näringsidkaren snarast men senast inom 30 dagar, ska betala tillbaka det du eventuellt hunnit erlagga till näringsidkaren.

Näringsidkaren har rätt att ta ut ersättning för skäligen kostnader för tjänsten, exempelvis ränta, uppläggningsavgift, administrativa kostnader m.m. Däremot får näringsidkaren inte ta ut ersättning om du inte fått information om att kostnader kan uppstå om ångerrätten återoppar eller om näringsidkaren påbörjat fullgörandet av avtalet innan ångerrätten löpt ut.

Vilken information ska jag få innan jag ingår ett distansavtal?

Vid telefonförsäljning ska näringsidkaren i början av varje samtal lämna information om sin identitet. Näringsidkaren ska i rimlig tid innan distansavtalet ingås tillhandahålla dig samtliga avtalsvillkor. Informationen och avtalsvillkoren ska ges i en handling eller i annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för dig.

Har du någon form av konsumentfrågor, gå in på www.pitea.se/konsument

ungas tankar

Ungdomssidan är ett stående inslag i Pitekvarten. På ungdomssidan medverkar elever från Strömbackaskolans Medieprogram med krönikor och artiklar som speglar deras tankar om aktuella ämnen.

Hej framtida Linn

När du läser detta är året 2025 och förmodligen en hel del annorlunda jämfört med 2010. Till och börja med ska jag gratulera dig och resten av världen för att ni överlevde 2012, som du kanske minns skulle vara det år då jorden skulle gå under. Sedan vill jag å hela min generations vägnar påminna dig om att aldrig påpeka att det var bättre förr eftersom det är ett tecken på ålderdom. För du, min vän, ska vara ung hela livet.

Jag skriver det här brevet eftersom jag har en hel del förväntningar på dig. Jag är ju ung och dum fortfarande, så jag kan skjuta fram alla jobbiga delar till dig. Du är ju trots allt 35 år när du läser detta och då förväntar jag mig ansvar och mognad! För att göra det hela lite enklare tänkte jag skriva en lista på de saker som du ska åstadkomma innan du når 40. Om dessa kriterier av någon anledning inte är uppfyllda än så har du ju åtminstone fem år på dig, så jobba hårdare, längre och mer så ska du se att allt löser sig.

1. Du ska ha en kickasskarriär där du har makt och tjänar massor av pengar.
2. Paradvåningen, som du förväntas bo i, ska du absolut äga.
3. Lån? Du är ju rik, betala kontant!
4. Du ska inte bo kvar i Piteå.

Vad gäller punkt ett till tre så kanske du tycker att jag är ytlig och orealistisk. Men jag tänker faktiskt mer på trygghet än på att leva loppan och köpa dyra saker. Dessutom ska jag också understryka att för att nummer två och tre ska vara godkända krävs det att nummer ett också är uppfyllt.

”Får jag veta att du har blivit rik på någon annans pengar så ska jag bränna upp den stora, luftiga lägenheten när jag hinner ikapp dig!”

Får jag veta att du har blivit rik på någon annans pengar så ska jag bränna upp den stora, luftiga lägenheten när jag hinner ikapp dig. Var så säker.

Punkt fyra är kursiv eftersom jag egentligen menar att du ska ha bott på en annan ort någon gång i ditt liv. Res, upplev, skaffa erfarenheter innan du slår rot och skaffar

dig den där Svenssonfamiljen som du i hemlighet vill ha.

Skulle du, gud förbjude, misslyckas med allt så blir jag ju ändå så illa tvungen att förlåta dig. Men ge för fan inte upp. Det är det enda jag begär.

LINN ANDERSSON

